

โครงการพัฒนาพื้นที่บริเวณหนองอึ่งอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร

เรื่องเดิม

เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านค้ำน้ำสร้าง ตำบลค้อเหนือ อำเภอเมืองยโสธร จังหวัดยโสธร ซึ่งได้รับผลกระทบจากอุทกภัย ในการนี้ สมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ได้พระราชทานพระราชดำริ ให้พิจารณาดำเนินการพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ บริเวณหนองอึ่งสาธารณประโยชน์ และฟื้นฟูสภาพป่าโดยให้คนกับป่าอยู่อย่างเกื้อกูลกัน และสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ในรัชกาลที่ ๙ พระราชทานพระราชดำริ ให้หน่วยงานราชการต่าง ๆ พิจารณาช่วยเหลือเรื่องปากท้องของราษฎรในพื้นที่ซึ่งเป็นหมู่บ้าน ยากจน

ผลการดำเนินงาน

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดยโสธรที่ร่วมเป็นคณะทำงานโครงการฯ จำนวน ๑๒ หน่วยงาน มีแผนงานที่จะดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งในด้านการพัฒนาพื้นที่และ บริหารโครงการ ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ และด้านการพัฒนาอาชีพ โดยกิจกรรม จะดำเนินการระยะเวลาที่แล้วเสร็จเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ด้านการพัฒนาพื้นที่และบริหารโครงการ

ดำเนินการจัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในงานอำนวยการ และการให้บริการ ฝึกอบรมและศึกษาดูงาน ก่อสร้างอาคารโรงนอนชายและหญิง รองรับผู้เข้าไปศึกษาอบรมภายใน โครงการ จำนวน ๒ หลัง ก่อสร้างระบบน้ำประปา จัดทำป้ายโครงการ และดำเนินการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์โครงการ

จัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานโครงการฯ

๒. ด้านการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ

จะดำเนินการขยายผลเกี่ยวกับการเพาะเห็ดป่าในไม้วงศ์ยางเพื่อเป็นแหล่งอาหารในชุมชนและสร้างรายได้เสริม โดยการส่งเสริมให้ราษฎรเพาะพันธุ์กล้าไม้วงศ์ยางปลูกเชื้อเห็ดไมคอร์ไรซาเพื่อจำหน่ายและปลูกขยายในป่าชุมชนในรูปแบบ “ธนาคารกล้าไม้ชุมชน” พร้อมสนับสนุนการพัฒนาระบบวนเกษตรในพื้นที่ราษฎร ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชนในการฟื้นฟูและพัฒนาธนาคารอาหารชุมชน พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ปลูกเสริมพันธุ์ไม้ป่าและสมุนไพรในชุมชน เขตตำบลค้อเหนือ พื้นที่ ๑๐๐ ไร่ ปลูกไม้เป็นแนวกันชนป่าชุมชนในพื้นที่โครงการ จำนวน ๑๐,๐๐๐ ต้น ปลูกไม้เสริมป่าบุงป่าทาม จำนวน ๑๐,๐๐๐ ต้น และจัดหากล้าไม้ป่าบุงป่าทามสนับสนุนชุมชน จำนวน ๒๐,๐๐๐ ต้น

นอกจากนี้ ยังจะจัดดำเนินการจัดทำกล้าไม้วงศ์ยางปลูกเชื้อเห็ดไมคอร์ไรซาเพื่อปลูกเพิ่มเติมในพื้นที่โครงการและแจกจ่ายทั่วไป จำนวน ๔๐,๐๐๐ กล้า และสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายอนุรักษ์ โดยการจัดฝึกอบรมกลุ่มเยาวชนตามแนวพระราชดำริครูป่าไม้ จำนวน ๑ รุ่น ๑๐๐ คน และฝึกอบรมส่งเสริมการพัฒนากาป่าไม้ตามแนวพระราชดำริ จำนวน ๑ รุ่น ๖๐ คน

กิจกรรมห้องเรียนธรรมชาติป่าชุมชนดงมัน
ซึ่งมีผู้สนใจเดินทางไปศึกษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

งานขยายผลด้านป่าไม้
และสร้างเครือข่ายการอนุรักษ์

๓. ด้านการพัฒนาอาชีพ

๓.๑ ด้านการปศุสัตว์ มีแผนจะส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยการผลิตให้ราษฎรในเขตตำบลค้อเหนือ ได้แก่ ด้านการเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๖๐ คน การเลี้ยงสุกรชีวภาพ (หมูหลุม) จำนวน ๒ หมู่บ้าน ๓๐ คน และการเลี้ยงเป็ดไข่ จำนวน ๓ หมู่บ้าน ๖๐ คน รวมทั้งติดตั้งของบังคับสัตว์ประจำหมู่บ้านแบบถอดประกอบได้ เพื่อให้เกษตรกรใช้ประโยชน์ร่วมกันในการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดสัตว์ ผสมเทียม และรักษาสัตว์ป่วย จำนวน ๕๐ แห่ง

๓.๒ ด้านการเกษตร จะดำเนินการจัดฝึกอบรมให้ความรู้และฝึกปฏิบัติด้านการเพาะเห็ดนางฟ้า การแปรรูปเห็ด และการทำปุ๋ยจากก้อนเห็ด พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ด้านการเพาะเห็ดให้แก่ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในโรงเรียน จำนวน ๖ แห่ง

๓.๓ ด้านการประมง จะผลิตพันธุ์ปลาปล่อยลงในหนองอิง จำนวน ๑๐๐,๐๐๐ ตัว พร้อมทั้งติดตามปริมาณทรัพยากรสัตว์น้ำ และอบรมให้ความรู้ด้านการอนุรักษ์และบริหารจัดการแหล่งน้ำให้แก่ราษฎร และส่งเสริมการเลี้ยงปลาตะเพียนในบ่อดิน จำนวน ๑๐ คน

๓.๔ ด้านพัฒนาที่ดิน มีแผนจะส่งเสริมการผลิตปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน จำนวน ๗๐ ตัน และส่งเสริมการทำน้ำหมักชีวภาพและสารป้องกันแมลงศัตรูพืชให้แก่ราษฎร จำนวน ๑๐๐ คน

๓.๕ ด้านการส่งเสริมศิลปาชีพ มีแผนดำเนินการจัดฝึกอบรมเพิ่มทักษะการย้อมสีเส้นไหมให้แก่สมาชิกโครงการ จำนวน ๑ รุ่น ๕๐ คน

๓.๖ ด้านการส่งเสริมสหกรณ์และการรวมกลุ่มของเกษตรกร จะดำเนินการจัดฝึกอบรมและศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มศักยภาพการดำเนินธุรกิจของกลุ่มสหกรณ์ในพื้นที่โครงการ ฯ รวมถึงการให้ความรู้แก่สมาชิกด้านการสร้างมูลค่าเพิ่ม ช่องทางการตลาด และการแปรรูปผลิตภัณฑ์

กิจกรรมส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากป่าชุมชน ในชื่อสินค้า “วนาทิพย์” ดำเนินการโดยกลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในโครงการ ฯ

ประโยชน์ที่ได้รับ

๑. ราษฎรตำบลค้อเหนือ ได้รับความรู้เพิ่มเติมในด้านการประกอบอาชีพ รวมทั้งได้รับการสนับสนุนด้านปัจจัยการผลิตพื้นฐาน
๒. พื้นที่ป่าชุมชนดงมัน จำนวน ๓,๐๐๖ ไร่ และหนองอิงสาธารณประโยชน์ ซึ่งเป็นแหล่งทรัพยากรด้านอาหารที่สำคัญของราษฎรตำบลค้อเหนือ ได้รับการดูแลอย่างต่อเนื่อง และมีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสม
๓. มีการขยายผลและสร้างเครือข่ายด้านอนุรักษ์เพิ่มมากขึ้น และมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการศึกษาดูงานและการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ

